

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42732
Nom	Economia del treball
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2126 - M.U. Direcció i Gestió de Recursos Humans 12-V.2	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2126 - M.U. Direcció i Gestió de Recursos Humans 12-V.2	1 - Formació complementària	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
SOLER GIRONES, JOSE VICENTE	110 - Economia Aplicada

RESUM

L'assignatura Economia del Treball pretén proporcionar a l'alumnat els fonaments per a la comprensió del funcionament i la dinàmica del mercat de treball des d'un punt de vista econòmic. És una assignatura de caràcter formatiu complementari en el Màster en Ocupació i Intervenció en el Mercat Laboral.

Respecte als continguts concrets de l'assignatura, hi ha un primer bloc d'elements d'Economia Laboral i un segon bloc dedicat a l'anàlisi del mercat de treball espanyol. En el primer bloc s'analitzen des de la perspectiva de l'Economia laboral els factors determinants de l'oferta i demanda de treball, amb el suport de les diferents teories econòmiques sobre el mercat de treball. Aquesta base permet comprendre les diferents estructures econòmiques i institucionals dels mercats de treball i la segmentació laboral. A continuació s'analitzen en aquest bloc diverses perspectives teòriques (microeconòmica, macroeconòmica i estructural) sobre les causes de l'atur i es fonamenten les polítiques d'ocupació a partir dels diferents diagnòstics de la desocupació. Finalment s'analitza la determinació dels salaris, les relacions entre salaris i productivitat i les causes de les diferències salarials.

En el segon bloc de continguts s'analitza la dinàmica del mercat de treball a Espanya des de la crisi dels anys setanta fins a l'actualitat, parant esment als principals fenòmens laborals (activitat, ocupació, atur,

precarietat...). Se situa l'anàlisi del mercat de treball en una perspectiva macroeconòmica i sectorial de l'economia espanyola, plantejant les principals tendències i transformacions estructurals de l'ocupació i la seua relació amb el context econòmic i amb la política econòmica desenvolupada a Espanya en diferents períodes.

El plantejament de l'assignatura és teòric i aplicat. Açò significa que es proporcionen fonaments econòmics teòrics per a l'anàlisi dels fenòmens laborals més significatius, però també s'apliquen a la comprensió d'aquests fenòmens en entorns reals, particularment en l'àmbit del mercat de treball espanyol.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No son necesaris.

COMPETÈNCIES

2126 - M.U. Direcció i Gestió de Recursos Humans 12-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Que els/les estudiants siguen capaços d'auto-organitzar-se, la qual cosa significa planificar i establir sistemàticament amb temps realista els diferents treballs en la seua agenda personal, prioritant les seues activitats, atenent criteris d'urgència i importància, utilitzant eines i procediments explícits per a controlar el nivell d'execució del treball i optimitzant el temps.
- Que els/les estudiants siguen capaços d'iniciar, dirigir, promoure i facilitar les interaccions, així com per a dirigir grups de persones.
- Que els/les estudiants siguen capaços de desenvolupar la capacitat de comunicació, influència i eficàcia en les relacions interpersonals.
- Que els/les estudiants estiguen preparats per a l'aprenentatge continu i el autodesenvolupament. L'individu desenvolupa la capacitat d'incorporar nous coneixements, habilitats i competències professionals.

- Que els/les estudiants siguen capaços de liderar persones i equips per a la consecució dels objectius de gestió i direcció de recursos humans. En aquest sentit, haurà de desenvolupar un cert nivell de sensibilitat relacional i empatia.
- Que els/les estudiants siguen capaços de desenvolupar una certa tolerància davant la incertesa.
- Que els/les estudiants siguen capaços de conèixer i comprendre les estratègies emanades dels actors socials, amb vinculació amb la gestió i la direcció de recursos humans.
- Que els/les estudiants siguen capaços de conèixer les característiques fonamentals del mercat de treball a Espanya, les seves tendències i canvis estructurals.
- Que els/les estudiants siguen capaços d'analitzar els problemes i l'estructura del mercat de treball, utilitzant diverses teories econòmiques.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Conèixer les principals teories econòmiques sobre el mercat de treball i ser capaços d'aplicar-les a l'anàlisi dels principals fenòmens laborals (activitat, ocupació, atur, salaris, segmentació...)
- Comprendre els factors d'oferta, de demanda i institucionals que estructuraren *diferenciadament els mercats de treball
- Comprendre els principals diagnòstics econòmics sobre les causes de l'atur i fonamentar i discutir a partir d'ells les propostes de política d'ocupació
- Conèixer les principals tendències, transformacions i problemes del mercat de treball espanyol
- Comprendre les relacions entre la dinàmica del mercat de treball espanyol, el context econòmic i les polítiques econòmiques aplicades
- Capacitat per a valorar l'adequació de les polítiques econòmiques i d'ocupació desenvolupades a la situació i els reptes del mercat laboral espanyol
- Fonamentar amb informació estadística les anàlisis sobre el mercat laboral espanyol
- Elaborar diagnòstics de caràcter econòmic sobre els principals problemes del mercat de treball i propostes de millora

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Treball, ocupació i atur. Conceptes bàsics i principals trets del mercat laboral espanyol

- El treball i les seues formes
- La representació estadística de la realitat laboral
- Principals tendències i períodes de l'activitat, l'ocupació i l'atur en el mercat laboral espanyol

2. Els determinants de l'estructura del mercat laboral i la segmentació laboral

- Determinants estructurals de la demanda de treball
- Determinants estructurals de la oferta de treball
- La segmentació laboral: concepte i dinàmica
- Precarietat i pobresa laboral
- La transformació sectorial i ocupacional de l'ocupació al mercat laboral espanyol

3. La determinació dels salaris

- La visió microeconòmica dels salaris i la teoria de capital humà
- Models convencionals sobre la rigidesa salarial
- La visió institucionalista dels salaris
- Salaris, productivitat i costos laborals unitaris

4. Lanàlisi econòmica de latur i de les polítiques docupació

- Lenfocament microeconòmic convencional de latur: causes i polítiques de mercat de treball
- Lenfocament macroeconòmic de latur: causes i polítiques macroeconòmiques
- Latur des dun punt de vista estructural: causes i polítiques estructurals
- Diagnòstics, propostes i polítiques per fer front a latur a Espanya en lactualitat

5. Dinàmica laboral, estructura productiva i política econòmica i docupació a Espanya

- Transformacions del model productiu de leconomia espanyola: crisi dels anys setanta, impactes de la integració europea, model de creixement en letapa 1994-2007, crisi actual
- Estratègia de política econòmica a Espanya: evolució de la política macroeconòmica, condicionants institucionals, reformes laborals i polítiques estructurals

6. Activitats pràctiques

- Qüestionari de lEnquesta de Població Activa (EPA)
- Diferències conceptuals i metodològiques entre les fonts estadístiques referides a ocupació i atur
- Localització i elaboració dinformació a partir de IEPA i comentari dindicadors laborals
- Anàlisi a partir de dades estadístiques de les transformacions del mercat laboral espanyol
- Anàlisi de documents sobre diagnòstics i propostes front a la situació laboral actual

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	38,00	100
Tutories reglades	12,00	100
Pràctiques en aula	10,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	25,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent de l'assignatura s'organitza al voltant de tres tipus d'activitats:

1. Classes presencials i activitats amb professorat en l'aula
2. Estudi i realització d'activitats per part de l'alumnat
3. Assistència individual o en grups reduïts a tutories

Les classes presencials i les activitats amb professorat en l'aula s'estructuren en dos eixos bàsics:

a) Classes magistrals participatives: seran essencialment expositives i en elles s'explicaran els conceptes i continguts bàsics de l'assignatura. Per a facilitar el seguiment i la participació de l'alumnat en aquestes classes s'utilitzarà l'aula virtual per a posar a la seua disposició esquemes i materials de suport.

b) Activitats pràctiques, que podran ser de diversos tipus. D'una banda, anàlisi i discussió col·lectiva de materials proporcionats prèviament. D'altra, la resolució a l'aula per banda de l'alumnat d'activitats plantejades pel professorat prèviament (que es podran requerir per escrit) o bé en la mateixa sessió pràctica. També es contempla l'elaboració de treballs sobre el mercat laboral en Espanya.

Es recomana una metodologia activa d'estudi, basada en la lectura dels materials aportats pel professorat i de les referències bibliogràfiques, en l'assistència i participació en classe (especialment en les sessions pràctiques) i en l'aprofitament de les hores de tutoria. Hi haurà una bibliografia bàsica que serveix per a la preparació general de cada tema, així com una bibliografia complementària referida a aspectes específics. L'ús d'aquestes referències es concretarà al llarg del curs.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura constarà:

- d'una prova escrita que suposa un 50% de la nota final
- i d'una avaluació contínua que representa un 50% de la nota final.

Al final del quadrimestre, en la data oficial d'examen que determinarà la Facultat de Ciències Socials, es realitzarà la prova escrita, que constarà de preguntes referides a tot el temari del curs i a totes les activitats pràctiques realitzades.

L'avaluació continua es referirà als següents aspectes:

Participació activa de l'alumnat en les activitats presencials, així com habilitats i actituds mostrades en el desenvolupament d'aquestes. (10%)

Avaluació dels treballs individuals y/o grupals dels/les estudiants i presentació oral: 40%, desglosat de la següent manera:

- Lliurament per escrit i discussió de les pràctiques (s'indicarà quins i en quina data) realitzades per l'alumnat en grup en les sessions presidencials, amb exposicions (15%)

- Redacció i exposició en grup d'un treball d'anàlisi del mercat laboral (25%)

Per aquestes dos activitats s'hauran de conformar grups de treball de 4/5 alumnes

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir almenys un 4 sobre 10 en la prova escrita, i una mitjana de 5 sobre 10 entre la nota de la prova escrita i l'avaluació contínua. Les persones que no aprovin l'assignatura en la 1ª convocatòria, hauran de repetir en la 2ª convocatòria la prova escrita i mantindran la part de la nota lligada a l'avaluació contínua.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Anuario IET de Trabajo y Relaciones Laborales, Vol. 2, 2014 (Un nou model de relacions laborals per a Europa?).
- Banyuls, J. et al. (2005), *Economia laboral i polítiques d'ocupació*, València, Universitat de València
- Fina, Ll. (2001), *El reto del empleo*, Madrid, McGraw-Hill
- Gallego, J.R. i Náchter, J.M., coords. (2001): *Elementos Básicos de Economía. Un Enfoque Institucional*. València, Tirant lo Blanch
- Recio, A. (1997), *Trabajo, personas, mercados*, Barcelona, Icaria
- Rocha, F. y Aragón, J. (2012), *La crisis económica y sus efectos sobre el empleo*, Madrid, Fundación 1º de Mayo
- Toharia, L. (2003), *El mercado de trabajo en España 1978-2003*, *Información Comercial Española*, nº 811, pp. 203-220
- Toharia, L. (2011): *El debate sobre las reformas necesarias para la economía española: el mercado de trabajo*, *Gaceta Sindical*, nº 17, pp. 201-236

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits en la guia docent. No obstant això, com els temes 4 i 5 es desenvolupen en el context de docència no presencial, es prioritza l'anàlisi de la situació de l'economia, el mercat laboral i la política econòmica espanyoles des de la segona meitat dels anys noranta, amb atenció particular a la crisi des de 2008.

Es mantenen les activitats pràctiques previstes inicialment, adaptant-les a la docència no presencial (veure apartat de metodologia).

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

En el moment d'inici de l'estat d'alarma s'havia impartit el 50% de les sessions presencials. Es manté el volum d'hores de classes de teoria i pràctiques en aula restants, que es realitzen en modalitat no presencial (veure metodologia). Es manté el volum de treball autònom de l'estudiantat (elaboració de treballs, estudi, preparació de classes i pràctiques). Les hores restants de tutories reglades (6 hores) se substitueixen per treball de l'estudiantat i consultes via e-mail. S'ajorna fins el dia de l'examen final el lliurament del treball en grup i s'elimina la seua exposició. La sessió prevista d'exposició de treballs es dedicarà a resoldre dubtes sobre el treball i el temari de forma no presencial.

3. Metodologia docent

Es continuen pujant a l'aula virtual els guions de seguiment dels temes, amb especificació de referències bibliogràfiques accessibles on-line. S'activa un fòrum en aula virtual per resoldre dubtes del tema 3. Les classes de teoria i les pràctiques en aula dels temes 4 i 5 es fan a través de videoconferència en BlackBoard Collaborate, en els dies i horaris previstos inicialment per a les sessions presencials. Durant aquestes sessions es plantegen activitats de resposta ràpida on-line que l'estudiant ha de resoldre. Es recullen a través d'aula virtual les activitats pràctiques previstes en els temes 3, 4 i 5, així com el treball en grup.

Es manté el programa de tutories virtuals via e-mail amb resposta del professorat en 48 hores laborables.

4. Avaluació

Es redueix del 50% al 40% el pes de la prova final escrita en l'avaluació global de l'assignatura, i s'augmenta del 50% al 60% el pes de l'avaluació continua, que inclourà l'elaboració del treball en grup previst d'anàlisi del mercat laboral a partir de dades EPA (es manté en el 25% de l'avaluació global) i la realització de les activitats pràctiques plantejades al llarg del curs (que augmenta al 35% de l'avaluació global, incloent-hi la valoració de la participació activa de l'alumnat). El treball en grup es podrà entregar, a través de l'aula virtual, fins el dia de realització de la prova final escrita.

La prova final escrita es realitzarà en el dia i horari previstos en la planificació inicial d'exàmens finals del màster. Consistirà en diverses preguntes de desenvolupament, amb espai limitat, que es plantejaran i respondran de forma seqüencial (ja siga a través de l'eina "qüestionaris" o de la de "tasques") a través de l'aula virtual. S'establirà una hora d'inici i finalització per respondre cadascuna de les preguntes.

Com estava previst inicialment, per superar l'assignatura s'ha d'obtenir almenys un 4 sobre 10 en la prova final escrita, i una mitjana ponderada de 5 sobre 10 entre la nota de la prova final escrita i la nota de l'avaluació continua.

Si el dia / hora d'examen algun estudiant tinguera problemes tècnics (limitacions en disposició d'equipaments, caigudes de connexió ...) pot escriure immediatament al seu professor / a un correu electrònic fent servir el compte @ alumni.uv.es, identificant i descrivint les dificultats. En resposta se li comunicarà un horari alternatiu per a dur a terme l'avaluació mitjançant examen oral o escrit a la major brevetat. Així mateix, el professorat indicarà de quina forma es podrà realitzar la connexió, la qual es podrà establir també mitjançant telèfon i serà gravada.

El professorat pot requerir entrevistes individuals o en petit grup mitjançant videoconferència per verificar el grau de participació i la consecució dels objectius que perseguiran en qualsevol sistema d'avaluació. Declinar aquesta verificació per part de l'estudiant suposarà no superar l'avaluació.

5. Bibliografia

Les referències bibliogràfiques de suport per als temes 4 i 5 s'especifiquen en els guions de seguiment proporcionats a l'estudiantat, prioritzant les que estan disponibles on-line i pujant a l'aula virtual versions de materials preparats pel professorat.